

© Мухаддес Китапты аударуу Институты, 2004

Коринфлилерге жазылған биринши хат

Китап ҳаққында мағлыұмат

Бул хатты елши Павел Ефес қаласында, өзиниң үшінши сапарының ўақтында Коринф қаласындағы исениўши жәмәәтке жазған еди.

Коринф – Грецияның қубла тәрәпинде жайласқан Ахая үлкесиниң бас қаласы болып, үлкен саўда-сатық орайы еди. Қала халқы грек философиясы менен қызығатуғын хәм даналықты жоқары бахалайтуғын еди. Қалада бутларға салынған ибадатханалар бар еди. Олардың ишиндеги ең белгили болғаны, мухаббат қудайы Афродитаға арнап салынған ибадатхана еди. Сол себептен қалада бузыкшылық хәўиж алған еди.

Бул қаладағы исениўши жәмәәт Павел арқалы оның екинши сапарының ўақтында пайда болған еди. Қала тұрғынлары қандай жәмийетте жасаўына қарамастан, Павел айтқан Хош Хабарды еситкеннен соң Қудайға келип, хәр түрли руўхий сыйларға ийе болды.

Бирақ, Павел кеткеннен кейин олардың арасында бөлиниўлер, бузыкшылық, тартыслар, бутқа сойылған қурбанлықтың гөшин жеў хәм өз ара даўлар сыяқлы, көп машқалалар пайда болған еди. Сол себепли айырым жетекшилер Павелден ақыл-нәсият сорағанлықтан,

Павел оларға бул хатты жазып жиберген еди. Павел хатында сол машқалаларды шешиў бойынша жол-жорықлар береді хәм машқалаларды Хош Хабарға тийкарланып, сүйиспеншилик пенен шешиў кереклигин айтады.

Биринши бап

Сәлемнама хәм Қудайға шүкирлик билдириў

¹Қудайдың кәлеўи менен Масих* Ийсаның елшиси болыўға шақырылған мен, Павелден хәм туўысқанамыз Состенистен, ²Коринф қаласындағы Қудайдың жәмәәтине сәлем! Бизлер бул хатты Ийемиз Ийса Масихтың атын хәмме жерде айтып шақырыўшылардың хәммеси менен бирге Масих Ийса арқалы мухаддес қылынған хәм мухаддеслер деп аталған сизлерге жазып атырмыз. Ийса Масих — олардың да, бизлердиң де Ийемиз. ³Әкемиз Қудай хәм Ийемиз Ийса Масих сизлерге мийрим хәм тынышлық берсин!

⁴Қудайдың Масих Ийса арқалы сизлерге берген мийрими себепли, сизлер ушын Қудайыма бәрқулла шүкирлик билдиремен. ⁵Өйткени сизлер Масих пенен қатнас жасағанлықтан, хәр тәрәплеме бай болдыңлар. Әсиресе Қудайдың сөзин айтыўда шешен хәм хәр қыйлы билимге ийе болдыңлар. ⁶Бизлердиң Масих Ийса ҳаққында гүәлығымыз сизлердиң өмириңизде усылай тастыйықланды. ⁷Солай етип, сизлер хеш қандай руўхый сыйдан** кемшилик көрмей, Масихтың қайта келиўин интизарлық пенен күтесизлер. ⁸Ийемиз Ийса Масих келетуғын күни айыпсыз болыўыңыз ушын, Қудай сизлерди ақырына дейин беккем қылады. ⁹Сизлерди Өз Улы Ийемиз Ийса Масих пенен қатнаста болыўға шақырған Қудай — садық.

Коринф жәмәәтіндеги бөлиниўлер ҳаққында

¹⁰Туўысқанларым! Ийемиз Ийса Масихтың атының бийлиги менен ескертемен: хәммеңиз аўызбиришиликли болыңлар. Араңызда бөлиниў болмай, бир ой хәм бир мақсет пенен бирлесиңлер. ¹¹Себеби туўысқанларым, Хлойстың үй-ишиндеги адамлардан араңызда тартыслар бар экенин билдим. ¹²Мениң айтажағым мынаў: сизлер:

* 1:1 *Масих* — еврей тилинде «Басына май қуйылған адам» деген мәнисти аңлатады. Қудай ўәде еткен Қутқарыўшы.

** 1:7 *Руўхый сый* — Өзине хызмет етиўи ушын, Қудайдың исениўшилерге бетуғын сыйы.

«Мен Павелге тийислимен», «Мен Аполосқа тийислимен», «Мен Кифаға* тийислимен» ямаса «Мен Масихқа тийислимен» деп айтып жүрген қусайсыз.

¹³ Масих бөлінди ме? Сизлер ушын атанақ ағашқа Павел шегеленіп пе еді? Сизлер Павелдің аты менен суўға шомылдырылған** ба едиңиз? ¹⁴ Мен сизлердің араныздан Криспус пенен Гаюстан басқа хеш кимди суўға шомылдырмағаным ушын Қудайға шүкирлик етемен. ¹⁵ Сонлықтан хеш ким мениң атым менен суўға шомылдырылдым, деп айта алмайды. ¹⁶ Рас, мен тағы Степанның үйи ишиндегилерди де суўға шомылдырдым. Булардан басқа және кимлерди суўға шомылдырғанымды есима түсире алмайман. ¹⁷ Масих мени суўға шомылдырыў ушын емес, ал Хош Хабарды жәриялаў ушын жиберди. Масихтың атанақ ағаштағы өлими әхмийетин жойтпаўы ушын, мен Хош Хабарды дана сөзлерге тийкарланбай жәрияладым.

Масих – Қудайдың қудирети хәм даналығы

¹⁸ Масихтың атанақ ағашы хакқында сөзлер набыт болатуғынлар ушын ақмақлық, бирақ қутқарылатуғын бизлер ушын Қудайдың қудирети. ¹⁹ Өйткени Мухаддес Жазыўда Қудай былай деген:

«Даналардың даналығын жоқ етемен,

*Ақыллы адамлардың ақылын босқа шығараман»***.*

²⁰ Олай болса, дана адам қәне? Алым**** қәне? Хәзирги заманның ойшылы қәне? Қудай дүньяның даналығын ақылсызлыққа айландырмады ма? ²¹ Себеби дүньяның өз ақыл-даналығы менен Қудайды билмеўи Қудайдың даналығы бойынша болды. Сонлықтан Қудай исенген адамларды бизлердің ақылсыз деп саналған ұазымыз бенен қутқарыўды мақул көрди. ²² Яхудийлер кәражатлы белгилер көрсетиўимизди талап етеди, греклер ұазымыздан даналық излейди. ²³ Бирақ бизлер атанақ ағашқа шегеленген Масих хакқында жәриялап атырмыз. Яхудийлер ушын бул тосқынлық болады, ал басқа миллетлер ушын ақылсызлық болып көринеди. ²⁴ Қудай тәрөпинен таңланғанлар ушын болса, ол я яхудий болсын, я грек болсын, атанақ ағашқа шегеленген усы Масих – Қудайдың қудирети хәм Оның даналығы. ²⁵ Өйткени Қудайдың «ақылсызлығы» адамның даналығынан

* 1:12 *Кифаға* – яғный, Петрге.

** 1:13 *Суўға шомылдырыў* – грек тилинде «баптизо». Бул рәсим Қудайдың адамларды кеширип, пәк хәм таза өмирди сыйға беріўиниң нышаны.

*** 1:19 *Ийшаа* 29:14.

**** 1:20 Сөзбе-сөз: диний муғаллим.

анағурлым үстинирек, Қудайдың «хәлсизлиги» адамның күшинен анағурлым құдиретлирек.

²⁶Туұысқанларым, Қудай тәрәпинен шақырылған ұақтыңызда ким болғаныңызды еске түсирип көринлер. Адамның көз қарасы бойынша араңызда даналар да, бийликке ийе адамлар да, ақсүйек адамлар да көп емес еди. ²⁷Бирақ, Қудай даналарды уятқа қалдырыу ұшын, дүнья ақылсыз деп санаған адамларды, күшлилерди уятқа қалдырыу ұшын, дүнья хәлсиз деп санаған адамларды таңлады. ²⁸Ол және де, дүнья әхмийетли деп санағанларды арзымас қылыу ұшын, дүнья шығысы төмен, пәс хәм әхмийетсиз деп санағанларды таңлады. ²⁹Қудай буны Өзиниң алдында хеш бир адам мақтанбауы ұшын иследи. ³⁰Бирақ, сизлер өмириңиздиң тийкары болған Қудай себепли, Масих Ийса менен қарым-қатнасқа ийесиз. Масих бизлер ұшын Қудайдың даналығы болып, бизлерди ақлап, мухаддес қылды хәм гүналарымыз ұшын төлем төлеп қутқарды. ³¹Солай етип, Мухаддес Жазыуда айтылғандай: «*Мақтанатуғын адам Ийемиз бенен мақтансын*»*.

Екинши бап

Атанаққа шегеленген Масих хаққында жәриялау

¹Туұысқанларым, мен сизлерге барып, Қудайдың сырын** жәриялағанымда, шешен сөзлер ямаса артықмаш даналық қолланбадым. ²Себеби араңызда болған ұақтымда, тек Ийса Масихқа хәм Оның атанақ ағашқа шегелениуіне ғана айрықша дыққат аударыуға қарар еттим. ³Мен сизлерге хәлсизлик, қорқыныш хәм қатты дирилди менен бардым. ⁴Сөйлеген сөзим хәм айтқан ұазым адам ақылының исендириуши сөзлерине емес, ал Мухаддес Руұхтың*** Өз құдирети менен көрсеткен дәлиLINE тийкарланған еди. ⁵Мениң бундағы мақсетим — исенимиңиздиң адамның ақылына емес, ал Қудайдың құдиретине тийкарланыуы еди.

Мухаддес Руұх беретуғын Қудайдың даналығы

⁶Деген менен, бизлер**** руұхый жетискен адамлар арасында да-на сөзлер сөйлеймиз. Бирақ бул даналық усы дүньяның хәм оның

* 1:31 Еремия 9:23-24.

** 2:1 Басқа нускада: Қудайдың гүәалығын.

*** 2:4 Мухаддес Руұх — Қудайдың Руұхы.

**** 2:6 Бизлер — Павел хәм оның жанындағы адамлар.

өткінші хұқимдарларының даналығы емес. ⁷Бизлер Қудайдың жасырын хәм сырлы болған даналығы хакқында сөз етип атырмыз. Қудай дүньяны жаратпастан бұрын оны бизлердің даңққа ерисиўимиз ушын арнап қойған еди. ⁸Бул даналықты усы дүньядағы хұқимдарлардың хеш бири түсинбеди. Егер түсингенде, уллы Ийемизди атанақ ағашқа шегелемеген болар еди. ⁹Мухаддес Жазыўда айтылғандай:

«Көз көрип, қулақ еситпеген,

Адамның ойына кирип те шықпаған нәрселерди,

Қудай Өзин сүйетуғынлар ушын таярлап қойыпты».*

¹⁰Бирақ, Қудай буны бизлерге Өзиниң Мухаддес Руўхы арқалы ашып берди. Өйткени Мухаддес Руўх хәмме нәрсени, хәтте, Қудайдың терең ой-пикирлерин де биледи. ¹¹Адамның ойларын оның ишиндеги руўхтан басқа ким биле алады? Сол сыяқлы, Қудайдың ой-пикирлерин де Оның Мухаддес Руўхынан басқа хеш ким биле алмайды. ¹²Қудайдың бизлерге берген мийримли сыйларын билиўимиз ушын, бизлер бул дүньяның руўхын емес, ал Қудайдың Руўхын қабыл еттик. ¹³Бизлер бул сыйлар хакқында адамның ақылы үйреткен сөзлер менен емес, ал Мухаддес Руўх үйреткен сөзлер менен сөйлеймиз. Яғный, руўхый нәрселерди руўхый сөзлер менен түсиндиремиз**.

¹⁴Өз тәбияты бойынша жасайтуғын адам Қудайдың Руўхы беретүғын нәрселерди қабыл етпейди. Себеби ол буларды ақмақлық деп санайды. Оларды тек Мухаддес Руўхтың жәрдемінде түсиниў керек болғанлықтан, ол түсине алмайды. ¹⁵Мухаддес Руўхқа бойсынатуғын адам Мухаддес Руўх тәрәпинен берилген хәмме нәрсени түсине алады, бирақ оны Мухаддес Руўхқа бойсынбайтуғын адамлар түсине алмайды.

¹⁶ *«Жаратқан Ийемиздің ойындағысын ким биле алады?»*

*Оған ким ақыл бере алады?»****

Бирақ, бизлер Масихтың ақыл-ойына ийемиз.

Үшинши бап

Қудайдың хызметкерлери хакқында

¹Туўысқанларым! Мен сизлерге Мухаддес Руўхқа бойсынатуғынларға сөйлегендей, сөйлей алмадым. Мен сизлерге гүнакар тәбиятқа бойсынатуғынларға, яғный Масих пенен болған қатнаста еле

* 2:9 Ийша 64:4.

** 2:13 Ямаса: «Яғный, руўхый нәрселерди Мухаддес Руўхқа ийе адамларға түсиндиремиз».

*** 2:16 Ийша 40:13.

гөдеклик дәрежесінде болғанларға сөйлегендей, сөйледім. ² Мен сизлерге күшлі аўқат емес, ал сүт бердим. Өйткени сизлер еле күшлі аўқатты жеўге әззилик қылатуғын едіңиз. Хәтте, хәзир де оны жеўге әззилик қыласызлар. ³ Себеби сизлер еле де гүнакар тәбиятыңызға бойсынасызлар. Араңызда қызғаншақлық хәм тартыслардың болғаны, сизлердің гүнакар тәбиятыңызға бойсынып, исенбейтуғын адамлар сыяқлы жасап атырғаныңызды көрсетпей ме? ⁴ Бириңиз: «Мен Павелге тийислимен», баска бириңиз: «Мен Аполоска тийислимен» десе, сизлер исенбейтуғын адамлар сыяқлы болып қалмайсызлар ма?

⁵ Олай болса, Аполос ким? Павел ким? Аполос хәм мен – сизлердің тек исенимге келиўиңиз ушын қойылған Қудайдың хызметкерлеримиз ғана. Ийемиз хәр биримизге хызмет тапсырған. ⁶ Туқымды мен ектим, Аполос суўғарды. Бирак, егинди Қудай өсирди. ⁷ Солай етип, еккен адам да, суўғарған адам да әхмийетли емес, ал егинди өсирген Қудай әхмийетли. ⁸ Еккен адам менен суўғарған адамның максети бир. Олардың хәр бири өз мийнетиниң хақысын алады. ⁹ Бизлер Қудай менен бирге ислеймиз. Ал сизлер – Қудайдың атызы хәм имаратысыз.

¹⁰ Қудайдың өзиме берген мийрими менен, мен уста қурыўшы сыяқлы тийкар салдым. Басқалары усы тийкардың үстине имарат салмақта. Бирак, хәр бир адам қалай салып атырғанына дыққат аўдарсын. ¹¹ Өйткени хеш бир адам салынған тийкардан баска, яғный Ийса Масихтан баска бир тийкар сала алмайды. ¹² Усы тийкардың үстине адамлар алтыннан, гүмистен, хасыл таслардан, ағаштан, пишеннен ямаса сабаннан имарат салады. ¹³ Деген менен, хәр бир адамның ислеген иси ақырзаманда ашылып, отта белгили болады. Себеби хәр бир адамның исиниң қандай екенлигин от сынап береди. ¹⁴ Кимниң салғаны отқа шыдаса, ол сыйлық алады. ¹⁵ Ал шыдамай жанып кетсе, зыян көреді. Оның өзи қутылады, бирак оттын ишинен қашқандай болып қутылады.

¹⁶ Өзлериңиздин Қудайдың ибадатханасы екениңизди хәм Қудайдың Руўхы ишиңизде жасап атырғанын сизлер хақыйқаттан да билмейсизлер ме? ¹⁷ Егер ким де ким Қудайдың ибадатханасын бузса, оны Қудай урады. Өйткени Қудайдың ибадатханасы – мухаддес хәм сол ибадатхана сизлерсиз.

¹⁸ Хеш бир адам өзін өзи алдамасын. Егер араңыздағы бириңиз өзін бул дүньяның көз қарасы бойынша данаман деп есапласа, Қудай нәзеринде дана болыў ушын, бул дүньяның көз қарасы бойынша «ақылсыз» болсын. ¹⁹ Себеби бул дүньяның даналығы Қудай нәзеринде ақылсызлық болады. Мухаддес Жазыўда айтылғандай:

«Ол даналарды олардың хйилелери менен қолға түсиреди»*. ²⁰ Және де: «Даналардың ой-пикирлериниң нуш екенлигин Ийемиз биледи»**, — деп жазылған. ²¹ Сонлықтан хеш бир адам адамлар менен мақтанбасын. Өйткени хәммеси сизлерге тийисли: ²² Павел де, Аполос та, Кифа да, дүнья да, өмир хәм өлим де, хәзирги хәм келешек заман да, хәммеси сизлерге тийисли. ²³ Сизлер Масихка тийислисиз, ал Масих Қудайға тийисли.

Төртинши бап

Масихтың елшилериниң хызмети хаққында

¹ Солай етип, адамлар Масихтың елшилері болған бизлерди Масихтың хызметшилері хәм Қудайдың сырларын аян етиўши хызметкерлер деп есапласын. ² Ал хызметкерлерден талап етилетуғын ең баслы нәрсе — садықлық. ³ Мени сизлердиң ямаса басқа адамлардың қалай хәким етиўи мен ушын әхмийетли емес. Хәтте, мен өзим де өзимди хәким етпеймен. ⁴ Себеби мениң хәжданым таза. Бирақ, мен усы себептен ақланбайман. Мени хәким ететуғын — Ийемиздиң Өзи. ⁵ Сонлықтан Ийемиз келиўге дейин, белгиленген ўақыттан бурын хеш бир нәрсени хәким етпенлер. Ол қараңғылықта жасырылған нәрселерди жақтыға шығарып, адамлардың кеўиллериндеги нийетлерин ашып көрсетеди. Сонда хәр бир адам Қудайдан өзине ылайық мақтаў алады.

⁶ Туўысқанларым! Алдында айтылғанларды түсиниўиңиз ушын, мен өзимди хәм Аполосты мысал етип көрсеттим. Буны мен Мухаддес Жазыўда айтылғанлардан шетке шығып кетпеўди бизлерден үйрениўиңиз ушын хәм хеш қайсысыңыз бир адамды екінши адамнан жоқары қойып, менменсип кетпеўиңиз ушын иследим. ⁷ Хеш ким сени басқалардан үстин қылып қойған жоқ-ғо. Сениң Қудайдан алмаған нәрсен бар ма? Қудайдан хәммесин алған болсаң, Оннан алмағандай болып мақтанғаның қалай болғаны?

⁸ Сизлер енди керекли хәмме нәрсемиз бар деп ойлайсызлар. Сизлер байып кетипсизлер, бизлерсиз патшалық етпектесизлер! Қәне енди, сизлер хақыйқаттан да, патшалар болсаңыз, сонда бизлер де сизлер менен бирге патшалық етер едик! ⁹ Мениң ойымша, Қудай биз елшилерди ең әхмийетсиз адамлар қылып, хәммениң көз алдына шығарды. Бизлер өлимге хәким етилген адамлар сыяқлы болғанымыз

* 3:19 Аюп 5:13.

** 3:20 Забур 93:11.

себепли, периштелер ушын да, адамлар ушын да, яғный пүткил дүнья ушын бир тамаша болдык. ¹⁰ Дүньяның пикири бойынша, бизлер Масих ушын ақылсыз, бірақ сизлер Масих пенен қатнаста болып ақыллы болдыңлар! Бизлер хәлсизбиз, бірақ сизлер күшлисиз! Сизлер хұрметли адамларсыз, бірақ бизлер иззетсиз адамлармыз! ¹¹ Бизлер усы ўақытқа дейин ашлыққа хәм шөлге шыдап келемиз, жалаңашпыз, таяқ жеймиз, үй-жайсыз сергизданбыз. ¹² Өз қолларымыз бенен аўыр мийнет ислеймиз. Бизлерди нәлетлегенлерге жақсы тилек тилеймиз. Қуўдалансақ, шыдаймыз. ¹³ Масқаралағанда, мүләйимлилик пенен жуўап беремиз. Усы ўақытқа дейин дүньяның сыпырындысы, пүткил адамзаттың тасландысы болдык.

¹⁴ Буларды сизлерди уялтыў ушын емес, ал сүйикли балаларым болған сизлерди ақылландырыў ушын жазып атырман. ¹⁵ Өйткени Масихтың жолын үйрететуғын мың-мыңлаған устазыңыз болса да, әкениз биреў. Масих Ийса менен қатнаста болыўыңыз ушын, сизлерге Хош Хабарды жәриялаўым арқалы мен сизлердиң әкениз болдым. ¹⁶ Сол себептен сизлерден өтиниш етемен: меннен өрнек алыңлар. ¹⁷ Ийемизге садық болған сүйикли балам Тимофейди усы максет пенен сизлерге жибердим. Хәмме жерде, исениўшилердиң хәр бир жәмәәтинде берген тәлимиме сай болған, мениң Масих пенен бирге басып өткен жолымды ол сизлердиң есиңизге түсиреди.

¹⁸ Мени келмейди деп, араңыздағы базыларыңыз менменсип кетипти. ¹⁹ Бірақ, Ийемиз қәлесе, жақын арада сизлерге бараман. Сонда менменсип кеткен сол адамлардың тек сөзлерин емес, ал оларда Қудайдың күши бар ма я жоқ па, соны сынап көремен. ²⁰ Себеби Қудайдың Патшалығы сөзден емес, ал Қудайдың күшинен ибарат. ²¹ Сизлер нени қәлейсизлер? Сизлерге таяқ пенен барайын ба ямаса сүйиспеншилик хәм мүләйимлилик пенен бе?

Бесинши бап

Бузықшылық ислегенге шара көриў ҳаққында

¹ Сизлердиң араңызда бузықшылық исленип атырғаны ҳаққында анық хабарлар бар. Хәтте, Қудайға исенбейтуғынлар арасында да ушыраспайтуғын бузықшылық исленипти: араңыздағы бириңиз әкениңиң хаялы, яғный өгей анасы менен жасайтуғын қусайды. ² Усылай болса да, сизлер менменликке берилип кетипсизлер. Буның орнына қайғырып, усындай ис қылғанды араңыздан қуўып шығарыўыңыз керек емес пе еди?

³Мениң өзим араңызда болмасам да, руўхым сизлер менен бирге. Сонлықтан өзим араңызда болғандай, усындай исти ислегенди хүким етиўге қарар қылдым. ⁴Сизлер Ийемиз Ийсаның аты менен жыйналғаныңызда, Ийемиз Ийсаның құдирети менен мениң руўхым да сизлер менен бирге болады. ⁵Сонда бул адамның ғүнакар тәбияты набыт болып, руўхы Ийемиз Ийса Масих келген күни қутқарылыўы ушын оны жәмәәттен қуўып шығарып, шайтанға тапсырын.

⁶Сизлердиң мақтанғаныңыз дурыс емес. Азғантай ашытқы пүткіл қамырды ашытатуғынын билмейсизлер ме? ⁷Сонлықтан сизлер ески ашытқыдан тазаланып, жаңа қамыр болыңлар. Сизлер негизинде ашытқысыз қамырсызлар. Өйткени Қутқарылыў байрамының** Қозысы болған Масих бизлер ушын құрбанлыққа берилди. ⁸Сонлықтан ески ашытқы менен, яғный жаўызлық хәм жаманлық пенен емес, ал пәклик хәм хақыйқатлық пенен, яғный ашытқысыз нан менен байрамлайық.

⁹Мен өз хатымда бузыкшылық ислеитүғынлар менен қатнас жасаман, деп сизлерге жазған едим. ¹⁰Деген менен, мен улыўма бул дүньядағы бузык, нәпсикаў, тонаўшы ямаса бутпараз адамларды нәзерде тутқан жоқпан. Егер олай болғанда, сизлер бул дүньядан шығып кетиўге мәжбүр болар едіңлер! ¹¹Бирақ, өзін исениўши туўысканыңызбан деп атап турып, бузык, нәпсикаў, бутпараз, жалахор, мәскүнем ямаса тонаўшы болған адам менен қатнас жасамаўыңызды, хәтте, сондай адам менен бирге аўқат та жемеўиңизди жазған едим. ¹²Исениўшилер жәмәәтиниң сыртындағы адамларды хүким қылыў мениң жумысым емес. Сизлер исениўшилер жәмәәтиниң ишиндеги адамларды хүким қылыўыңыз керек. ¹³Ал исениўшилер жәмәәтиниң сыртындағы адамларды Қудайдың Өзи хүким қылады. Мухаддес Жазыўда айтылғандай: *«Жаман адамды араңыздан қуўып шығарыңлар»***.*

Алтыншы бап

Исениўши адамлар арасындағы даўлар хаққында

¹Сизлердиң араңыздағы бириңиздиң биреўге даўы болса, исениўшилер**** алдында емес, ал судтағы исенбейтуғын адамлар алдында

* 5:6 Ямаса: «Бир кумалақ бир қарын майды ширитеди». Демек, бир адамның тәпси пүткіл жәмәәтке тийеди.

** 5:7 *Қутқарылыў байрамы* — яхудийлердиң бул байрамында құрбанлық қозысы шалынып, ашытқысыз нан писириледи.

*** 5:13 Мухаддес Нызамды қайталаў 19:19; 21:21; 22:21, 24; 24:7.

**** 6:1 Сөзбе-сөз: мухаддеслер.

даўласыўға қалай батылы барады? ² Келешекте биз исениўшилердин* дүньяны ҳүким ететуғынын билмейсизлер ме? Егер сизлер дүньяны ҳүким ететуғын болсаңыз, кишкене даўларды шешиў қолыңыздан келмегени ме? ³ Бизлер, хәтте, периштелерди де ҳүким етемиз. Солай екен, турмыс ислерин ҳүким ете алыўымыз да сөзсиз-ғо. ⁴ Солай болса да, турмыс ислерине байланыслы даўлар пайда болғанда, сизлер исениўшилер жәмәәтинде хеш қандай абырайға ийе болмаған судтағы исенбейтуғын адамларды төреши қыласызлар ма? ⁵ Буларды сизлерди уялтыў ушын айтып атырман. Исениўши туўысканларының арасындағы даўларды шешетуғын араңызда бирде бир ақыллы адам жоқ болғаны ма? ⁶ Бирақ туўыскан туўысканға қарсы даўласады, оның үстине исенбейтуғынлар алдында даўласады!

⁷ Негизинде, бир-бириңизге қарсы даўыңыздың болыўының өзи сизлер ушын қатты уят нәрсе. Оннан гөре, нахақлыққа шыдағаныңыз жақсырақ болмас па еди? Тоналғаныңыз жақсырақ болмас па еди? ⁸ Сизлер оның орнына өзлериңиз нахақлық ислеп, биреўди тонап атырсыз. Ол да болса, өзиниздиң туўысканыңыз.

⁹ Нахақлардың Қудайдың Патшалығын мийрас етип алмайтуғынын билмейсизлер ме? Алданбаңлар! Бузықшылық ислеўшилер, бутпаразлар, неке хадаллығын бузыўшылар, еркек пенен жынысый қатнас жасайтуғын еркеклер, ¹⁰ урылар, нәпсиқаўлар, мәскүнемлер, жалахорлар хәм тонаўшылар Қудайдың Патшалығын мийрас етип алмайды. ¹¹ Араңыздағы айырымларыңыз усындай адамлар еди. Бирақ, сизлер Ийемиз Ийса Масихтың аты менен хәм Қудайымыздың Руўхы менен тазаландыңыз, мухаддес болдыңыз хәм ақландыңыз.

Бузықшылықтан аўлақ болыңлар!

¹² Сизлер: «Не ислесем де ериклимен» дейсизлер, бирақ хәмме нәрсе де пайдалы емес. Дурыс, «Мен не ислесем де ериклимен», бирақ хеш бир нәрсе де мени қул қылмаўы керек. ¹³ «Аўқат қарын ушын, ал қарын аўқат ушын жаратылған», – дейсизлер. Деген менен, Қудай екеўин де жоқ қылады. Бирақ, дене бузықшылық ушын емес, ал Ийемиз ушын жаратылған. Ийемиз де денемизге ғамхорлық қылады. ¹⁴ Қудай Ийемизди өлимнен тирилтти. Сол сыяқлы, Ол бизлердин денемизди де Өз құдирети менен тирилтеди. ¹⁵ Денелериңиздиң Масихтың мүшелери екенлигин билмейсизлер ме? Масихтың мүшелерин алып, бузық хаялдың мүшелери қылыўға бола ма? Хеш қашан! ¹⁶ Бузық хаял менен қосылған адам оның менен бир дене болатуғынын билмейсизлер ме? Себеби Мухаддес Жазыўда: «*Екеўи бир дене*

* 6:2 Сөзбе-сөз: мухаддеслердин.

болады», – делинген-ғо*. ¹⁷ Бирак, Ийемиз бенен қосылған адам Оның менен бир руұх болады.

¹⁸ Бузықшылықтан аұлақ болыңлар! Адамның ислейтуғын баска барлық гүналары денесиниң сыртында исленеди. Ал бузықшылық ислеген адам өз денесине қарсы гүна ислейди. ¹⁹ Денениздиң өзлериңиз Қудайдан алған хәм сизлерде жасап атырған Мухаддес Руұхтың ибадатханасы екенлигин билмейсизлер ме? Сизлер өзиңизге тийисли емессиз. ²⁰ Өйткени Қудай бийбаха төлем төлеп, сизлерди сатып алды. Сонлықтан да, өз денениз бенен Қудайды алғыслаңлар.

Жетинши бап

Неке қаққында

¹ Енди сизлер жазған нәрселерге келсек: дурыс, ер адамның хаял менен жақынласпағаны жақсы. ² Бирак, бузықшылыққа жол коймаұ ушын, хәр бир ер адамның өз хаялы хәм хәр бир хаялдың өз күйеуи болсын. ³ Ер адам өз хаялына деген, хаял да өз күйеуине деген ерли-зайыпшылық ұазыйпасын орынласын. ⁴ Себеби хаялдың денеси үстинен хаялдың өзи емес, ал күйеуи бийлик етеди. Сол сыяқлы, ер адамның денеси үстинен де ер адамның өзи емес, ал хаялы бийлик етеди. ⁵ Ерли-зайыпшылық ұазыйпасын орынлауда бир-бириңизден бас тартпаңлар. Тек өз ара келискеннен соң, өзлериңизди дуға етиуге толық бағышлау ушын ғана ұақытша бөлек болыңлар. Өзиңизди тыя алмағаныңыздан шайтан пайдаланып, сизлерди азғырмауы ушын кейин және бирге болыңлар. ⁶ Буны бир буйрық сыпатында емес, ал рухсат сыпатында айтып атырман. ⁷ Барлық адамлардың мен сыяқлы жалғыз жасауын қәлеймен. Бирак, хәр бир адамның Қудайдан алған сыйы бар: биреулер хожалық болып некеде жасайды, екіншилер некесиз жалғыз жасайды.

⁸ Үйленбегенлер менен турмысқа шықпағанларға хәм жесир хаялларға айтатуғыным: мен сыяқлы жалғыз жасаса, өзлери ушын жақсы болады. ⁹ Бирак, өзлерин тыя алмайтуғын болса, үйленсин ямаса турмысқа шықсын. Өйткени жынысый қәлеулер себепли күйип-жанғаннан гөре, үйленгени ямаса турмысқа шыққаны жақсырақ.

¹⁰ Ал некеде болғанларға мен мынаны буйыраман, анығырағы мен емес, Ийемиз солай буйырған: хаял адам күйеуи менен ажыраспасын**. ¹¹ Егер ажырасса, я күйеусиз қалсын, я өз күйеуи менен жарассын. Ер адам да хаялы менен ажыраспасын.

* 6:16 Жаратылыс 2:24.

** 7:10 Матта 19:6; Марк 10:12.

¹² Ал қалғанларға Ийеміз емес, мен былай деймен: егер бір туұысқанымыздың хаялы исениуіши болмаса, бірақ оның менен жасауға ыразы болса, ол хаялы менен ажыраспасын. ¹³ Бір исениуіши хаялдың да күйеуі исениуіши болмаса, бірақ күйеуі оның менен жасауға ыразы болса, хаял күйеуі менен ажыраспасын. ¹⁴ Себеби исенбейтуғын күйеу хаялы себепли, исенбейтуғын хаял да исениуіши күйеуі себепли, Қудайдың панасында болады. Олай болмағанда, балаларыңыз қудайсыз болар еди, бірақ енди олар Қудайдың панасында*.

¹⁵ Бірақ, егер исенбейтуғын адам ажырасқысы келсе, ажырассын. Ер ямаса хаял туұысқанымыз бундай жағдайда азат болады. Қудай сизлерди тынышлықта жасауға шақырды. ¹⁶ Хәй хаял, сен аркалы күйеуің де қутқарылыуы мүмкін екенлигин билесең-ғо. Хәй еркек, сен аркалы хаялың да қутқарылыуы мүмкін екенлигин билесең-ғо.

¹⁷ Хәр бир адам Ийеміздің ол ушын белгилеген жағдайына бойсынып, Қудай оны қандай жағдайда шақырған болса, сондай болып қалсын. Буны барлық исениуіши жәмәәтлерге буйыраман. ¹⁸ Егер ким де ким сүннетли болып шақырылса, буны жасырмасын. Ким де ким сүннетсиз болып шақырылса, сүннет етилмесин. ¹⁹ Сүннетли болыу ямаса болмау әхмийетли емес. Ал әхмийетлиси – Қудайдың буйрықларын орынлау. ²⁰ Ким қандай жағдайда шақырылған болса, сол жағдайда қалсын. ²¹ Қул болып шақырылдың ба? Қапа болма. Бірақ, азат болыуға мүмкиншилик тууылса, оннан пайдалан! ²² Ийеміз шақырған уақытта қул болған адам енди Ийемізге тийисли азат адам болады. Сол сыяклы, азат болып шақырылған адам да Масихтың қулы болады. ²³ Қудай бийбаха төлем төлеп, сизлерди сатып алды, сонлықтан адамлардың қулы болмаңлар. ²⁴ Туұысқанларым, ким қандай жағдайда шақырылған болса, Қудай алдында сол жағдайда қалсын.

Турмысқа шықпаған қызлар хәм жесир хаяллар хәққында

²⁵ Енди қызларға келсек, Ийемізден оларға байланыслы буйрық алғаным жоқ. Бірақ, Ийеміздің мийрим-шәпәәтин алған исенимли адам сыпатында мен өз пикиримди айтаман. ²⁶ Мениң ойым бойынша, хәзирги қыйыншылықларға байланыслы, адам сол халында қала бергени жақсы. ²⁷ Бір хаялға басың байланған ба? Онда ажырасыуға умтылма. Хаялсысаң ба? Онда өзиңе хаял излеме. ²⁸ Деген менен, егер үйленсең де гүна ислемейсең. Егер қыз да турмысқа шықса, гүна ислеген болмайды. Бірақ, турмыс қурғанлар өмирде қыйыншылық көреді. Мен сизлерди усы қыйыншылықлардан сақлауды

* 7:14 Сөзбе-сөз: мухаддес.

кәлеймен. ²⁹ Туұысканларым, сизлерге мынаны айтыўды кәлеймен: ўақыт қысқа. Буннан былай, хаялы болғанлар хаялы жоқтай болсын. ³⁰ Жылап атырғанлар жыламайтуғындай, куўанып атырғанлар куўанбайтуғындай, сатып алып атырғанлар ийелик етпейтуғындай, ³¹ дүньядағы затларды пайдаланып атырғанлар пайдаланбайтуғындай болсын. Өйткени бул дүнья өткінши.

³² Мен сизлердиң ғам-тәшиўишсиз болғаныңызды кәлеймен. Үйленбеген еркек Ийемизге қалай жағынсам екен деп, Ийемиздиң ислери хаққында ойлайды. ³³ Бирақ, үйленген еркек хаялыма қалай жағынсам екен деп, дүньяның ислери хаққында ойлайды. ³⁴ Сол себептен ол алағанда болып жүреді. Күйеўсиз хаял ямаса турмысқа шықпаған қыз денеси менен хәм руўхый жақтан мухаддес болыў ушын, Ийемиздиң ислери хаққында ойлайды. Бирақ, турмысқа шыққан хаял күйеўиме қалай жағынсам екен деп, дүньяның ислери хаққында ойлайды. ³⁵ Мен буны мойныңызға буғаў салыў ушын емес, ал сизлердиң пайдаңыз ушын айтып атырман. Сизлердиң хеш нәрсеге алаң болмай, Ийемизге өзлериңизди толық бағышлаўыңызды хәм ылайықлы түрде жасаўыңызды кәлеймен.

³⁶ Егер ким де ким өз қызының турмысқа шықпағанын уят деп санаса, қызының жасы да өтип, турмысқа шығатуғын ўақты келген болса, ол адам қәлегенин ислесин. Қызын күйеўге берсе де, гүна ислеген болмайды. ³⁷ Бирақ сол адам қызын күйеўге бермеўге қарар етсе хәм усы нийетинде беккем турып, буны мәжбүрий түрде емес, ал өз ерки бойынша ислесе, жақсы қылған болады. ³⁸ Солай етип, қызын күйеўге берген адам жақсы қылған болады, ал күйеўге бермеген адам оннан да жақсырақ қылған болады.

³⁹ Хаял күйеўи тири ўақтында басы байлаўлы болады. Күйеўи өлсе, хаял қәлеген адамына турмысқа шығыўға ерки бар. Тек ол адам Ийемизге тийисли болсын*. ⁴⁰ Бирақ, хаял жесир болып қала берсе бахытлырақ болады. Бул мениң пикирим хәм менде де Қудайдың Руўхы бар деп ойлайман.

Сегизинши бап

Бутларға берилген қурбанлықтың гөши хаққында

¹ Енди бутларға берилген қурбанлықтың гөшине тоқтайық.

Дурыс, хәммемиз де билимли екенлигимизди билемиз. Деген менен, билим адамды менмен қылады, ал сүйиспеншилик адамды

* 7:³⁹ Ямаса: «Тек бул Ийемиздиң ерки бойынша болсын».

жигерлендиреди. ² Адам бир нәрсени билемен деп ойласа, ол еле билиуи керек нәрсени билмегени болады. ³ Бирак, Қудайды сүйген адамды Қудай биледи.

⁴ Ал, бутларға берилген қурбанлық гөшин жеўге келсек, хабарымыз бар, бут дүньяда негизинде хеш қандай әхмийетке ийе емес хәм жалғыз Қудайдан басқа қудай жоқ. ⁵ Адамлардың ойы бойынша жерде де, аспанда да «қудай» деп аталатуғынлар бар. Олар шынында да, көп «қудайлар» хәм «ийелер» бар деп есаплайды. ⁶ Бирак, бизлер ушын тек жалғыз ғана Қудай Әкемиз бар. Ол хәмме нәрсениң тийкары хәм бизлер Ол ушын жасап атырмыз. Және де, бизлердиң тек жалғыз ғана Ийемиз – Ийса Масих бар. Хәмме нәрсе Ол арқалы жаратылған, бизлер де Ол себепли жасап атырмыз.

⁷ Деген менен, исениушилердиң хәммеси де усындай билимге ийе емес. Олардың айырымлары бул гөшти жегенде, өзлериниң бурынғы бутпаразлық әдети бойынша, еlege дейин оны бутқа берилген қурбанлықтың гөши деп есаплайды. Сонлықтан олардың хұжданы қыйналып, өзлерин ипласандық деп ойлайды. ⁸ Аўқат бизлерди Қудайға жақынластырмайды: бизлер жемесек те, хеш нәрсе жойтпаймыз, жесек те, хеш нәрсе арттырмаймыз. ⁹ Бирак, абайлы болыңлар, бул азатлығыңыз исеними хәлсизлердиң азғырылыуына себеп болмасын. ¹⁰ Егер исеними* хәлсиз болған адам алдында айтылған билимге ийе болған сениң буттың ибадатханасында аўқат жеп отырғаныңды көрсе, оның да бутларға берилген қурбанлықтың гөшин жеўге қәлеуи туўылмай ма? ¹¹ Солай етип, сениң билимиң себепли, бул исеними хәлсиз туўысқаның набыт болады. Бирак, Масих ол ушын да қурбан болған-ғо. ¹² Сизлер усы тәризде туўысқанларыңызға қарсы ғүна ислеуиңиз арқалы хәм олардың қыйналып атырған хұжданын азапқа түсириуиңиз арқалы Масихқа қарсы ғүна ислеген боласызлар. ¹³ Сонлықтан мениң жеп атырған нәрсем туўысқанымның азғырылыуына себеп болатуғын болса, мен туўысқанымды азғырмау ушын, хеш қашан гөш жемеймен.

Тоғызыншы бап

Елшиниң хұқықлары

¹ Мен азат адам емеспен бе? Мен елши емеспен бе? Мен Ийемиз Ийсаны көрмедим бе? Мениң Ийемиз ушын ислеген мийнетимниң жемиси сизлер емессиз бе? ² Мени басқалар елши деп санамаса да, сизлер мени елши деп санауыңыз тийис! Өйткени сизлер – мениң Ийемиздиң елшиси екенлигимниң дәлилисизлер.

* 8:10 Сөзбе-сөз: хұжданы.

³ Мени сынға алып атырғанлардан өзимди былай қорғайман: ⁴ сизлерге қылған хызметимиз ушын, сизлердің есабыңыздан ишип-жеуимизге хақымыз бар-ғо. ⁵ Басқа елшилер сыяқлы, Ииемиздің туұысқанлары хәм Кифа сыяқлы, бизлер де қасымызға исениуіши хаялымызды ертип жүриуіге хақымыз бар-ғо. ⁶ Басқа елшилер сыяқлы, мен хәм Барнаба да күн көриуі ушын мийнет етпеуі хуқықына ииемиз-ғо. ⁷ Ким өз есабынан әскерлик қылады? Ким бағ отырғызып, мийуесин жемейди? Ким сүриуді бағып, сүриудеги малдың сүтинен ишпейди?

⁸ Мен буларды тек адамлардың пикири бойынша айтып атырған жоқпан. Муусаның Нызамында да анық усылар хақында айтылған жоқ па? ⁹ Онда: «*Түйек айдаған өгиздің аузын буума*»*, — деп жазылған-ғо. Қудай тек өгизлерди қайғырады ма? ¹⁰ Қудайдың хызметкерлери болған бизлер ушын айтып атырған жоқ па? Ауа, әлбетте, бул бизлер ушын жазылған-ғо. Мысалы: жерди сүрген адам да, түйек айдаған адам да өз үлесин алыудан үмит етип, мийнет ислейди. ¹¹ Араңызда рухый туқым егип, сизлерден дүньяға тийисли затларды орып алғанымыз орынсыз ба? ¹² Басқалар сизлерден усы затларды алыу хуқықына иие болса, бизлер олардан да көбирек хуқыққа ииемиз-ғо. Бирақ, бизлер усы хуқықымыздан пайдаланған жоқпыз. Масихтың Хош Хабарына тосқынлық жасамайық деп, бизлер хәмме нәрсеге шыдап атырмыз. ¹³ Хабарыңыз бар, Ибадатханада хызмет ететуғынлар Ибадатханадан аұқат алып жейди. Сизлерге мәлим, қурбанлық шалынатуғын орын этирапында хызмет ететуғынлар да қурбан етилген нәрселерден өз үлесин алады. ¹⁴ Сол сыяқлы, Ииемиз де Хош Хабарды жәриялаушылар усы хызмети арқалы күн көрсин деп буйырған.

¹⁵ Бирақ, мен бул хуқықларымды хеш қашан қолланған емеспен. Маған усундай қылынсын, деп те жазып атырған жоқпан. Бундай ислегенимнен гөре, өлгеним абзалырақ. Мени усы мақтанышымнан айырыуға хеш кимге жол қоймайман! ¹⁶ Деген менен, Хош Хабарды жәриялап атырғаным себепли мақтаныуға хақым жоқ. Себеби бул — мениң миннетли ұазыйпам. Хош Хабарды жәрияламасам, мен хәсирет шегемен! ¹⁷ Егер мен Хош Хабарды өз ықтыярым менен жәриялап атырған болсам, онда мийнетимнің хақысын аламан. Бирақ егер мен оны өз ықтыярым менен емес, ал исенип тапсырылған миннетли ұазыйпам сыпатында орынлап атырған болсам, ¹⁸ онда мениң мийнет хақым қандай болады? Хош Хабарды жәриялағанымда хуқықларымнан пайдаланбай, оны ешейин жәриялауым — мениң мийнет хақым болады.

* 9:9 Мухаддес Нызамды қайталау 25:4.

¹⁹ Мен азат адамман, хеш кимнің қулы емеспен. Бирак, көп адамларды Масихқа алып келиуі үшін, хәмменің қулы болдым. ²⁰ Яхудийлерди Масихқа алып келиуі үшін, мен яхудийлерге яхудий сыяқлы болдым. Муўсаның Нызамының қол астында болғанларды Масихқа алып келиуі үшін, өзим Муўсаның Нызамының қол астында болсам да, мен оларға Муўсаның Нызамының қол астындағы адам сыяқлы болдым. ²¹ Муўсаның Нызамына жат болған басқа миллетлерди Масихқа алып келиуі үшін, мен оларға Муўсаның Нызамына жат адамдай болдым. Бирак, мен Құдайдың Нызамына жат адам емеспен, өйткени мен Масихтың Нызамының қол астындаман. ²² Исеними күшсизлердің Масих пенен байланысын беккем қылуы үшін, мен олардың бири сыяқлы болдым. Хеш болмаса айырым адамларды болса да құтқаруы үшін, мен хәммеге хәмме нәрсе болдым. ²³ Хош Хабар арқалы келетуғын берекеттен үлес алайын деп, мен булардың хәммесин Хош Хабар үшін ислеп атырман.

²⁴ Жарысқа қатнасатуғынлардың хәммеси жуўырғаны менен, тек бир адам ғана сыйлық алатуғынын билмейсизлер ме? Сизлер де сыйлық алыуыңыз үшін солай жуўырынлар. ²⁵ Жарысқа қатнасатуғынлардың хәммеси өзлерин барлық нәрседен тыяды. Олар буны өткінши тажды алыу үшін ислейди. Ал бизлер мәнгилик тажды алыу үшін хәрекет етемиз. ²⁶ Сонлықтан мен мақсетсиз жуўырған адам сыяқлы жуўырмайман. Жудырығымды бийкарға силтеп, хаўаны урған адам сыяқлы болмайман. ²⁷ Ал, басқаларға Хош Хабарды жәриялап, өзим ылайықсыз адам болып қалмауым үшін, өзимди тыйып, денемди бағындырып атырман.

Оныншы бап

Израил халқының тарийхынан сабақ алыңдар!

¹ Туўысқанларым! Сизлердің мынадан хабарсыз қалыуыңызды қәлемеймен: Құдай бизлердің, яғный яхудийлердің ата-бабаларының хәммесин булттың жетелеуі менен жүргизип, олардың барлығын теңизден кешип өткізди. ² Олардың хәммеси булт астында хәм теңизде суўға шомылдыруы рәсиминен өткендей болып, Муўсаның изине ериушилер болды. ³ Хәммеси Құдай кәраматлы жол менен берген бирдей аўқатты* жеди. ⁴ Және де, олардың хәммеси Құдай кәраматлы жол менен берген бирдей суўды** ишти. Себеби олар

* 10:3 Сөзбе-сөз: бирдей руўхый аўқатты. Яғный, маннаны. Шығыу 16:35 қаран.

** 10:4 Сөзбе-сөз: бирдей руўхый суўды. Шығыу 17:6 қаран.

өзлери менен бирге болған кәраматлы жартастан* суў ишкен еди. Бул жар тас – Масих еди. ⁵ Деген менен, олардың көбисине Қудайдың кеўли толмағанлықтан, сүйеклери шөлде қалды.

⁶ Израиллылар сыяқлы жаман нәрселерди қәлемесин деп, бул ўақыялар бизлерге сабақ болыўы ушын жүз берди. ⁷ Олардың айырымлары сыяқлы бутпараз болманлар. Өйткени Мухаддес Жазыўда былай деп айтылған: «Халық ишип-жеў ушын отырды, соңынан орындарынан турып, бутпаразлық ойынына түсти»**. ⁸ Олардың айырымлары сыяқлы бузықшылық ислемейик. Усылай ислеп, бир күннің ишинде жигирма үш мың адам набыт болды. ⁹ Олардың базылары сыяқлы Ийемизди*** сынамайық. Усылай ислегенлерди жылан шағып өлтирген еди****. ¹⁰ Олардың айырымлары сыяқлы налыманлар. Усылай ислегенлерди набыт қылыўшы периште өлтирген еди*****.

¹¹ Олардың басынан кешкен бул ўақыялар басқаларға сабақ болыўы ушын жүз берди хәм соңғы заманларда жасап атырған бизлерге ескертиў болыўы ушын жазылды. ¹² Сонлықтан исенимде бекем турман деп есаплайтуғын адам усындай гүналарды ислеўден сақ болсын! ¹³ Сизлердің басыңызға хәмме адамлардың басына түсетуғын сынақлардан басқа сынақлар түскен жоқ. Қудай садық, Ол күшинизден артық сынақларға түсиўинизге жол қоймайды. Сынақларға шыдаўыңыз ушын, Ол сынақлар менен бирликте олардан шығыў жолын да береді.

Бутпаразлық ҳаққында

¹⁴ Сонлықтан сүйикли туўысканларым, бутпаразлықтан қашыңлар! ¹⁵ Мен сизлерге ақыллы адамларға сөйлегендей, сөйлеп атырман. Сөзлеримди өзлериңиз ақылға салып көриңлер. ¹⁶ Ийемизди еслеў кешесинде бизлер шүкирлик билдирип ишетуғын жарылқаў кесеси арқалы Масихтың қанына шериклес болмаймыз ба? Сындырып жеген нанымыз арқалы да Масихтың денесине шериклес болмаймыз ба? ¹⁷ Нан бир болғанлықтан, бизлер көп болсақ та, бир денемиз. Себеби хәммемиз бир нанды бөлисемиз. ¹⁸ Израил халқына қараңлар: қурбанлыққа берилгенлерди жеген адамлар қурбанлық шалынатуғын орындағы хызметке шериклес болмай ма? ¹⁹ Енди мен не демекшимен? Бутқа шалынған қурбанлық айрықша ма? Буттың

* 10:4 Сөзбе-сөз: руўхий жартастан. Шығыў 17:6 қаран.

** 10:7 Шығыў 32:6.

*** 10:9 Басқа нускада: Масихты.

**** 10:9 Санлар 21:5-6.

***** 10:10 Санлар 16:41-49.

кандай да бир әхмийети бар ма? ²⁰ Яқ, олай емес! Мениң айтатуғыным мынаў: бутқа табыныўшылар қурбанлықларын Қудайға емес, ал жинлерге береді. Мен сизлердиң жинлерге шериклес болыўыңызды қәлемеймен. ²¹ Сизлер хәм Ийемиздиң кесесинен, хәм жинлердиң кесесинен ише алмайсызлар. Және де, хәм Ийемиздиң дастурханына, хәм жинлердиң дастурханына шерик бола алмайсызлар. ²² Ийемизди қызғандырыўға қалай батылымыз барады? Бизлер не, Оннан күшлимиз бе?

***Хәр бир ис-хәрекетиниз арқалы
Қудайды даңққа бөлендер!***

²³ Сизлер: «Не ислесем де ерклимен» дейсизлер, бирақ хәмме нәрсе де пайдалы емес. «Не ислесем де ерклимен», – дейсизлер, бирақ хәмме нәрсе де исенимди жетилистирмейди. ²⁴ Хәр бир адам өзиниң емес, ал басқалардың пайдасын гөзлесин. ²⁵ Хүжданыңыздың тыныш болыўы ушын, базарда сатылатуғын хәр қандай гөштиң қандай гөш екенин сорамастан жеңлер. ²⁶ Өйткени: «*Жер жүзи хәм жер жүзиндеги пүткил барлық Ийемизге тийисли*»*.

²⁷ Егер исениўши емес бир адам сени аўқатқа шақырса хәм сен де барыўды қәлесен, хүжданыңның тыныш болыўы ушын, алдына қойылған хәр бир нәрсени сорамастан же. ²⁸ Бирақ, биреў саған: «Бул бутқа берилген қурбанлықтың гөши» десе, айтқан адамның хүрметі ушын хәм оның хүжданы ушын аўқатты жеме. ²⁹ Мен хүждан деп, сениң емес, ал басқа адамның хүжданын нәзерде тутып атырман. Себеби неге мениң азатлығымды басқа биреўдин хүжданы хүким етиўи керек? ³⁰ Егер мен аўқатты шүкирлик пенен қабыл етсем, мен неге шүкирлик етип жеген аўқатым себепли айыпланыўым керек?

³¹ Солай етип, жесеңиз де, ишсеңиз де, не нәрсени ислесеңиз де, хәмме нәрсени Қудайдың даңққа бөлениўи ушын ислендер. ³² Яхудийлердиң де, греклердиң де, Қудайдың жәмәәтлериниң де азғырылыўына себеп болмаңлар. ³³ Мен де өзимниң пайдамды емес, ал көплердиң қутқарылыўы ушын олардың пайдасын гөзлеп, хәр бир исте хәр бир адамның кеўлинен шығыўға тырысып атырман.

Он биринши бап

¹ Мениң Масихтан өрнек алғаным сыяқлы, сизлер де меннен өрнек алыңлар.

* 10:26 Забур 24:1.

***Жәмәт жыйналысында
орамал тартыу хаққында***

² Мени хәр бир исте ядыңызға түсирип, мен сизлерге үйреткен дәстүрлер бойынша ис тутып атырғаныңыз ушын сизлерди мақтаман. ³ Бирақ, мен мына нәрсени де билиўиңизди қәлеймен: хәр бир ер адамның басы Масих, хаялдың басы күйеўи*, ал Масихтың басы Қудай. ⁴ Жәмәт жыйналысында басын жаўып дуға еткен ямаса пайғамбаршылық қылған хәр бир ер адам өз басын** бийабырай қылады. ⁵ Ал, басын жаўмай дуға еткен ямаса пайғамбаршылық қылған хәр бир хаял өз басын*** бийабырай қылады. Бундай хаялдың шашын алдырып таслаған хаялдан парқы болмайды. ⁶ Егер хаял басын жапқысы келмесе, шашын кестиргени жақсы. Бирақ, хаял шашын кестириўди ямаса алдырыўды айып деп билсе, басын жабыўы керек. ⁷ Ер адам басын жаппасын. Өйткени ер адам Қудайға усатып жаратылған хәм Оның даңқын көрсетеди. Ал хаял ер адамның даңқын көрсетеди. ⁸ Себеби ер адам хаялдан емес, ал хаял ер адамнан жаратылды. ⁹ Ер адам хаял ушын емес, ал хаял ер адам ушын жаратылды. ¹⁰ Сонлықтан хәм периштелер себепли, хаял өзиниң бийлик астында екенин көрсетиў ушын басын жабыўы керек.

¹¹ Деген менен, Ийемизге тийисли адамлардың өмиринде хаял ер адамнан, ер адам хаялдан ғәрезли. ¹² Өйткени хаял ер адамнан жаратылғаны сыяқлы, ер адам да хаялдан туўылады. Бирақ, хәммесин Қудай жаратқан. ¹³ Өзлериңиз ақыл жуўыртып көриңлер: хаялдың Қудайға басын жаппай дуға етиўи әдепке жата ма? ¹⁴ Мәдениятыңыздың өзи узын шаш ер адам ушын уят екенин, ¹⁵ бирақ хаял ушын абырай екенин үйретпей ме? Себеби узын шаш хаялға жаўлық сыпатында берилген. ¹⁶ Бул хаққында тартысыўды қәлейтуғын адам бар болса, ол билсин, бизлерде де, Қудайдың жәмәәтлеринде де буннан баска әдет жоқ.

Ийемизди еслеў кешеси хаққында

¹⁷ Енди мына жол-жорықты берип атырып, сизлерди мақтамайман: өйткени жыйналысларыңыздың пайдасынан гөре, зыяны көп. ¹⁸ Бириншиден, жәмәәтте жыйналғаныңызда араңызда бөлиниўлер бар екенин еситип атырман. Буған жарым-жарты болса да исенемен. ¹⁹ Себеби, әлбетте, дурыс пикир жүргизиўшилер анықланыўы ушын, араңызда хәр түрли пикир жүргизиўши топарлар болыўы тийис.

* 11:3 Ямаса: ер адам.

** 11:4 Ямаса: Масихты.

*** 11:5 Ямаса: күйеўин.

²⁰ Сизлер бөлинип турып, Ийемизди еслеу кешесин өткизиу ушын бирге жыйналсаңыз, бул шын мәнисиндеги Ийемизди еслеу кешеси болмайды. ²¹ Өйткени хәр ким өзиниң аўқатын басқалардан бурын жеуге асыққанлықтан, биреу аш қалады, биреу мәс болады. ²² Сизлердиң ишип-жеуиңиз ушын үйлериңиз жоқ па? Қудайдың жәмәәтин писент етпей, жоқшылықта жасайтуғынларды уялтқыңыз келе ме? Сизлерге не деймен? Сизлерди мақтайын ба? Яқ, бул ушын мақтамайман!

²³ Сизлерге тапсырған мына жол-жорығымды мен Ийемизден алдым: қолға услап берилетуғын күни түнде Ийемиз Ийса қолына нанды алды да, ²⁴ шүкирлик билдирди хәм нанды сындырып, былай деди: «Бул – сизлер ушын қурбан болатуғын Мениң денем. Мени еслеп турыуыңыз ушын, усылай ислеп турыңлар». ²⁵ Сол сыяқлы, кешки аўқаттан соң кесени алып былай деди: «Бул кесе – Мениң қаным менен бекитилетуғын Жаңа Келесим. Оны хәр ишкениңизде Мени еслеп турыуыңыз ушын, усылай ислеп турыңлар». ²⁶ Себеби бул наннан хәр жегениңизде хәм бул кеседен хәр ишкениңизде, Ийемиз қайта келиуге дейин Оның өлими хәккында жәриялаған боласызлар.

²⁷ Сонлықтан ким де ким ылайықсыз түрде Ийемиздиң бул нанын жеп, кесесинен ишсе, Ийемиздиң денесине хәм Оның қанына қарсы гүна ислеген болады. ²⁸ Хәр бир адам өзін тексерип көрсин, соңынан нанды жеп, кеседен ишсин. ²⁹ Өйткени ким де ким Ийемиздиң денесин писент етпей, ылайықсыз түрде нанды жеп, кеседен ишсе, өз-өзин Қудайдың хәкимине дуўшар қылған болады. ³⁰ Сол себептен араңыздағы көплериңиз хәлсиз хәм аўырыуысыз, өлип қалған адамлар да көп болды. ³¹ Егер бизлер өз-өзимизди тексерип көргенимизде, Қудай тәрәпинен хәким етилмеген болар едик. ³² Бирақ, дүнья менен бирге хәким етилмеуимиз ушын, Ийемиз бизлерди жазалап, тәрбиялайды.

³³ Солай етип, туўысқанларым, Ийемизди еслеу кешесин өткизиу ушын жыйналғаныңызда, бир-бириңизди күтинлер. ³⁴ Егер ким де ким аш болса, үйиңде аўқатланып келсин. Сонда жыйналысыңыз Қудайдың хәкимине ушырамайды. Басқа мәселелерге келсек, олар бойынша өзим барғанымда жол-жорық беремен.

Он екінши бап

Руўхый сыйлар хәкқында

¹ Енди руўхый сыйларға келсек, туўысқанларым, сизлердиң бул хәккында хабарсыз қалыуыңызды қәлемеймен. ² Сизлерге мәлим, бутпараз болған ўақтыңызда биреу мойныңызға жип салып сүйрегендей

болып, тилсиз бутларға табынатуғын единлер. ³Сонлықтан мына нәрсени билиўинизди кәлеймен: Қудайдың Руўхының басқарыўында сөйлейтуғын хеш бир адам: «Ийсаға нәлет жаўсын», – деп айтпайды. Және де, тек Мухаддес Руўх басқаратуғын адам ғана: «Ийса – мениң Ийем», – деп айта алады.

⁴Хәр қыйлы руўхый сыйлар бар, бирақ оларды беретуғын Мухаддес Руўх биреў. ⁵Хәр түрли хызметлер бар, бирақ бизлер хызмет етеуғын Ийемиз жалғыз. ⁶Хәр қыйлы ис-хәрекетлер бар, бирақ барлық исениўши адамлардың хәр бир исинде хәрекет етиўши Қудай жалғыз. ⁷Пүткил исениўшилер жәмәетиниң пайдасы ушын, Мухаддес Руўх хәр бир исениўшиге Өз сыйын береді. ⁸Мухаддес Руўх биреўге ақыл-даналық сөзлерин, биреўге билим сөзлерин, ⁹сол Мухаддес Руўх биреўге айрықша исеним, биреўге аўырыўларға шыпа бериў сыйын, ¹⁰биреўге кәражатлар көрсетиў күшин береді. Және де, сол Мухаддес Руўх биреўге пайғамбаршылық айтыў*, биреўге руўхларды айырып билиў, биреўге баска тиллерде сөйлеў, биреўге баска тиллерди түсиндириў сыйын береді. ¹¹Булардың хәммесин иске асырыўшы бир хәм анық сол Мухаддес Руўх. Мухаддес Руўх бул сыйларды Өз кәлеўи бойынша хәр кимге бөлип береді.

¹²Адамның денеси биреў болғаны менен, денениң көп мүшелери бар хәм мүшелер көп болса да, олар бир денени курайды. Масихтың денеси болған исениўшилер жәмәәти де сондай. ¹³Себеби бизлер ким болыўымызға қарамай, яхудий болсақ та, грек болсақ та, кул ямаса азат адам болсақ та, хәммемиз Масихтың денеси болыўымыз ушын, бир Мухаддес Руўх төрепинен шомылдырылдык. Қудай бизлердин хәммемизге бир Мухаддес Руўхты берди**.

¹⁴Дене бир емес, ал көп мүшелерге ийе. ¹⁵Егер аяқ: «Мен кол болмағаным ушын, денеге тийисли емеспен», – десе де, ол денеге тийисли емес болып қалмайды. ¹⁶Егер кулак: «Көз болмағаным ушын, денеге тийисли емеспен», – десе де, ол денеге тийисли емес болып қалмайды. ¹⁷Егер пүткил дене көз болса, онда қалай еситиўге болады? Егер пүткил дене кулак болса, онда қалай ийис сезиўге болады? ¹⁸Сонлықтан Қудай хәр бир мүшени денеге Өз кәлеўи бойынша жайластырып қойыпты. ¹⁹Егер мүшелердин хәммеси бирдей болғанда, онда дене қаяқта болар еди? ²⁰Ал хәқыйқатында, мүшелер көп болса да, дене биреў.

²¹Көз қолға: «Сениң маған керегин жоқ!» ямаса бас та аяқларға: «Сизлер маған керек емессиз!» – дей алмайды. ²²Керисинше, денениң

* 12:10 Яғный: Қудайдың сөзин түсиндириў.

** 12:13 Сөзбе-сөз: «Бизлердин хәммемизге бир Руўхтан ишиўге берилди».

хэлсизирек көринген мүшелери анағурлым әхмийетлирек болады. ²³ Денениң итибарсызырақ деп саналған мүшелерине көбирек ғамхорлық көрсетемиз. Көриксиз мүшелеримизге көбирек сән беремиз. ²⁴ Ал көрикли мүшелеримиз буған мүтәж емес. Солай етип, Қудай әхмийетсиз болған мүшелеримизге әхмийет берип, денемиздин бирлигин сақлады. ²⁵ Буны Ол денеде бөлиниў болмасын, ал мүшелер бир-бирине ғамхорлық көрсетсин деп иследи. ²⁶ Егер бир мүше азап шексе, пүткил мүшелер бирликте азап шегеди. Бир мүше мәртебеге ериссе, пүткил мүшелер бирликте қуўанады.

²⁷ Солай етип, сизлер бирликте Масихтың денесисиз, ал хәр бириңиз өз алдыңызға усы денениң мүшелерисиз. ²⁸ Қудай исениўшилер жәмәәтинде бириншиден елшилерди, екиншиден пайғамбарларды*, үшіншиден муғаллимлерди, соңынан кәрамат көрсететуғынларды, аўырыўларға шыпа беретуғын сыйға ийе болғанларды, басқаларға жәрдем бериўшилерди, жақсы шөлкемлестириўшилерди хәм басқа тиллерде сөйлейтуғынларды тайынлады. ²⁹ Хәммеси елши ме? Хәммеси пайғамбар ма? Хәммеси муғаллим бе? Хәммеси кәрамат көрсетиўши ме? ³⁰ Хәммеси аўырыўларға шыпа беретуғын сыйға ийе ме? Хәммеси басқа тиллерде сөйлей ме? Хәммеси басқа тиллерди түсиндире ме? Як, олай емес! ³¹ Бирак, сизлер уллырақ сыйларды алыўға умтылыңлар.

Енди мен сизлерге ең жақсы жолды көрсетемен:

Он үшінши бап

Сүйиспеншилик ҳаққында

¹ Егер мен адамлардың хәм периштелердин тиллеринде сөйлесем де, бирак сүйиспеншилигим болмаса, онда мениң шыңғырлаған мыстан хәм даңғырлаған дәптен парқым болмай қалады. ² Егер мен пайғамбаршылық қүдиретине ийе болсам, пүткил сырларды билсем хәм хәр түрли билимге ийе болсам, хәтте, таўларды көширетуғын күшли исенимим болса да, бирак сүйиспеншилигим болмаса, онда мен хеш нәрсе емеспен. ³ Егер мен пүткил мал-мүлкимди жарлыларға үлестирип берсем, хәтте, өзимди қүрбан етип, денемди отқа жағыўға тапсырсам да, бирак сүйиспеншилигим болмаса, буннан маған хеш қандай пайда жок.

⁴ Сүйиспеншилик сабырлы хәм мийримли. Сүйиспеншилик қызғанбайды, мақтанбайды, менменлик қылмайды. ⁵ Сүйиспеншилик қопаллық ислемейди, өз пайдасын гөзлемейди, тез ашыўланбайды,

* 12:28 Яғный: Қудайдың сөзин түсиндириўшилерди.

кек сақламайды. ⁶ Сүйіспеншилик нахақлыққа қуғанбайды, ал хақыйқатлыққа қуанады. ⁷ Сүйіспеншилик хәмме нәрсени көтереди, хәмме ўақытта исенеди, хәмме ўақытта үмит етеди, хәммесине шыдайды.

⁸ Сүйіспеншилик хеш қашан таўсылып қалмайды. Бирақ, пайғамбаршылықтар жоқ болады, басқа тиллерде сөйлеў сыйы тоқтап қалады, билим де жоқ болады. ⁹ Өйткени бизлердин билимимиз де, пайғамбаршылықтарымыз да еле толық емес. ¹⁰ Бирақ, минсиз болған толық нәрсе келгенде, толық емес нәрсе жоқ болады. ¹¹ Мен бала болған ўақтымда бала сыяқлы сөйлейтуғын, бала сыяқлы пикир жүргизетуғын хәм бала сыяқлы түсинетуғын едим. Ал ересек адам болғанымда, мен балаға тән қәсийетлерди тасладым. ¹² Хәзир бизлер хәммесин гүнгирт айнада көргендей гүмилжи көрип турмыз. Бирақ ақырғы ўақыт келгенде, жүзбе-жүз көремиз. Хәзир мен толық билимге ийе емеспен, бирақ ақырғы ўақыт келгенде, Қудай мени толық билгендей, мен де Оны толық билетуғын боламан.

¹³ Солай етип, мына үш нәрсе мәнгиге қалады: исенім, үмит хәм сүйіспеншилик. Бирақ, булардың ең баслысы – сүйіспеншилик.

Он төртинши бап

Басқа тиллерде сөйлеў сыйы хәм пайғамбаршылық айтыў сыйы хаққында

¹ Сүйіспеншилик пенен жасаўға умтылыңлар хәм руўхый сыйларды, әсиресе пайғамбаршылық айтыў* сыйын алыўға тырысыңлар. ² Себеби басқа тилде сөйлеген адам адамларға емес, ал Қудайға сөйлейди. Оны хеш ким түсинбейди. Ол Мухаддес Руўхтың басқарыўында сырларды айтады. ³ Ал пайғамбаршылық айтқан адам адамларды беккемлеў, жубатыў хәм руўхландырыў ушын сөйлейди. ⁴ Басқа тилде сөйлеген адам өзін өзи беккемлейди. Ал, пайғамбаршылық айтқан адам исениўшилер жәмәәтин беккемлейди. ⁵ Мен сизлердин хәммениздин басқа тиллерде сөйлеўиңизди қәлеймен. Бирақ оннан гөре, пайғамбаршылық айтыўыңызды көбирек қәлеймен. Басқа тиллер исениўшилер жәмәәтиниң беккемлениўи ушын түсиндирилмесе, онда пайғамбаршылық айтыўшы басқа тиллерде сөйлеген адамнан артығырақ.

⁶ Солай етип, туўысқанларым, мен сизлерге барып басқа тиллерде сөйлесем, бирақ сизлерге я Қудайдың аянын, я билим, я пайғамбаршылық сөзин, я тәлим бермесем, онда мениң сизлерге қандай пайдам

* 14:1 Яғный: Қудайдың сөзин түсиндириў.

тийеди? ⁷ Сырнай ямаса дуўтар сыяклы, сес шығаратуғын жансыз нәрселер де анық сес шығармаса, сырнай ямаса дуўтардың не шерткенин ким түсинеди? ⁸ Егер кәрнай урыстың басланғанын жәриялап, анық сес шығармаса, ким урысқа таярланады? ⁹ Сол сыяклы, сизлер де басқа тилде сөйлеп, түсиниксиз сөзлерди айтсаңыз, сөйлеген сөзинизди ким түсинеди? Сизлер қуры далаға сөйлегендей боласызлар-ғо! ¹⁰ Дүньяда түрлі-түрлі тиллер бар хәм олардың хәр бир сөзи өз мәнисине ийе. ¹¹ Деген менен, егер мен өзиме айтылған сөзди түсинбесем, сөйлеп турған адам ушын мен жат жерли адам боламан, сөйлеп турған адам да мен ушын жат жерли адам болады. ¹² Сол себептен сизлер руўхый сыйларды алыўға умтылғаныңызда, исениўшилер жәмәэтин беккемлейтуғын сыйларды көбирек алыўға тырысыңлар.

¹³ Сонлықтан ким де ким басқа тилде сөйлейтуғын болса, ол өзиниң айтқанларын түсиндире алыўы ушын дуўа етсин. ¹⁴ Өйткени мен басқа тилде дуўа етсем, руўхым дуўа етеди, бирақ мен буны сана-сезимим менен түсинбеймен. ¹⁵ Олай болса, мен не ислеўим керек? Мен руўхым менен де, сана-сезимим менен де дуўа етиўим керек. Руўхым менен алғыс-мақтаў қосығын айтсам, сана-сезимим менен де алғыс-мақтаў қосығын айтыўым керек. ¹⁶ Егер сен тек руўхың менен шүкирлик билдирсең, сол жерде турған түсинбейтуғын адам сениң билдирген шүкирлигине қалай «аўмийин» дейди? ¹⁷ Дурыс, сениң шүкирлик билдиргениң жақсы, бирақ бул арқалы басқа адам руўхый азық алмайды. ¹⁸ Қудайға шүкир, мен хәмменизден гөре, басқа тиллерде көбирек сөйлеймен. ¹⁹ Деген менен, исениўшилер жәмәэтинде басқа тилде он мың сөз айтқанымнан гөре, басқаларға тәлим бериўим ушын түсиникли бес сөз айтқаным абзалырак.

²⁰ Туўысқанларым, ақыл-ойыңыз бенен баладай болмаңлар. Жаманлық ислеуде гөдек сыяклы, ал ақыл-ойыңыз бенен ересек адам сыяклы болыңлар. ²¹ Мухаддес Жазыўда былай делинген:

«Ийемиз былай дейди: „Жат тиллерде сөйлегенлер арқалы, Жат адамлардың аўызлары арқалы бул халыққа сөйлеймен. Олар сонда да Мени тыңламайды“».*

²² Солай етип, басқа тиллерде сөйлеў исениўшилер ушын емес, ал исенбейтуғын адамлар ушын берилген белги болады. Ал пайғамбаршылық** исенбейтуғын адамлар ушын емес, исениўшилер ушын берилген белги болады. ²³ Егер пүткил исениўшилер жәмәэти бир жерге жыйналып, хәммеси бирликте басқа тиллерде сөйлесе, бул

* 14:21 Ийшая 28:11-12.

** 14:22 Яғный: Қудайдың сөзин түсиндириў.

руұхый сыйды түсинбейтуғын ямаса исениуши емес адамлар ишке кирип: «Сизлер ақылдан азыпсыз!» — демей ме? ²⁴ Бирақ, хәмме пайғамбаршылық қылғанда, исениуши емес ямаса бул руұхый сыйды түсинбейтуғын бир адам ишке кирсе, хәмме тәрeпинен оның гүнасы әшкара етилип, ол хәмме тәрeпинен хуким қылынады. ²⁵ Солай етип, оның жүрегіндеги жасырын нәрселер ашылып қалады хәм ол жерге жығылып: «Қудай хақыйқаттан да, сизлердің араңызда екен!» — деп Қудайға сыйынады.

***Жәмәт жыйналысындағы
тәртип хаққында***

²⁶ Туұысканларым, енди буннан қандай жуұмақ шығарамыз? Сизлер жыйналғаныңызда, бириниз алғыслау қосығын айтасыз, бириниз тәлим бересиз, бириниз Қудай берген аянды билдиресиз, бириниз басқа тилде сөйлейсиз хәм және бириниз басқа тилди түсиндиресиз. Булардың хәммеси исениушилер жәмәетиниң беккемлениуи ушын исленсин. ²⁷ Басқа тилде сөйлегениңизде, еки ямаса ең көп дегенде үш адам сөйлесин, бирақ олар гезек пенен сөйлесин. Басқа бир адам айтылғанларды түсиндирсин. ²⁸ Егер түсиндиретуғын адам жоқ болса, басқа тилде сөйлейтуғын адам жәмәетте үндемесин, ал өзи жалғыз қалғанда өзи ушын Қудайға сөйлесин. ²⁹ Пайғамбаршылық айтыушылардың да* екеуи ямаса үшеуи сөйлесин, ал басқалар олардың айтқан сөзлерин тексерип көрсин. ³⁰ Отырған басқа бир адамға сол ўақытта Қудайдан аян берилсе, сөйлеп турған пайғамбаршылық айтыушы адам үндемей қалсын. ³¹ Жәмәеттеги хәр бир адамды үйретип, хәр бир адамға жубаныш бериуиниз ушын, хәммениз гезек пенен пайғамбаршылық айтыуыңызға болады. ³² Пайғамбаршылық айтыу сыйы пайғамбаршылық айтыушы адамлар тәрeпинен басқарылады**. ³³ Себеби Қудай тәртипсизлик Қудайы емес, ал тынышлық Қудайы.

Барлық исениушилердің*** жәмәетлеринде болғаны сыяқлы, ³⁴ сизлердің жәмәетинизде де хаяллар жыйналыстарда үндемесин. Олардың сөйлеуине рухсат етилмеген. Муұсаның Нызамында айтылғандай, олар бойсыныуы керек. ³⁵ Егер олар бир нәрсени үйренбекши болса, үйде күйеулеринен сорасын. Өйткени хаялдың жәмәет жыйналысында сөйлегени айып болады.

³⁶ Қудайдың сөзи сизлерден шығып, тек жалғыз сизлерге жетип барды ма? ³⁷ Егер ким де ким өзин пайғамбар ямаса руұхый жетик адам

* 14:29 Яғный: Қудайдың сөзин түсиндириушилердің де.

** 14:32 Сөзбе-сөз: «Пайғамбарлардың руұхлары пайғамбарларға бойсынады».

*** 14:33 Сөзбе-сөз: мухаддеслердин.

деп санаса, сизлерге жазып атырған бул сөзлеримнің Ийемиздин буйрығы экенин билсин. ³⁸ Ал ким де ким буларды кабыл алмаса, оның өзи де кабыл алынбайды.

³⁹ Солай етип, туўысканларым, пайғамбаршылық айтыўға умтылыңлар. Басқа тиллерде сөйлеўге тоскынлық жасаманлар. ⁴⁰ Бирак, хәммеси де әдеп хәм тәртип пенен исленсин.

Он бесинши бап

Масихтың қайта тирилиўи ҳаққында

¹ Туўысканларым, мен сизлерге жәриялаған Хош Хабарды есиңизге түсириўди кәлеймен. Сизлер оны кабыл еттинлер хәм оның тийкарында исенимиңизди беккемлеп атырсызлар. ² Егер сизлер мен өзлериңизге жәриялаған усы Хош Хабарды исеним менен беккем тутсаңыз, ол аркалы қутқарыласыз. Болмаса, бийкарға исенип жүрген боласызлар.

³ Өзим алған ең әхмийетли нәрсени мен сизлерге жеткизген едим. Яғный, Мухаддес Жазыўлар бойынша, Масих бизлердиң гүналарымыз ушын өлди*. ⁴ Және де, Мухаддес Жазыўлар бойынша, Ол қәбирге койылды хәм үшінши күни өлимнен қайта тирилди**. ⁵ Ол Кифаға, кейин он еки шәкиртине көринди. ⁶ Соңынан бир ўақыттың өзинде бес жүзден аслам исениўши туўысканымызға көринди. Олардың көбиси еле тири, базылары қайтыс болды. ⁷ Буннан соң, Ол Якыпқа, кейнинен барлық елшилерге көринди. ⁸ Ал ең соңында шала туўылған балаға мегзес болған маған да көринди. ⁹ Себеби мен елшилер ишиндеги ең арзымағаныман. Қудайдың жәмәэтин қуўдалағаным ушын, мен елши деп аталыўға да ылайықлы емеспен. ¹⁰ Бирак, мен хәзир ким болған болсам, Қудайдың мийрими менен болдым. Оның маған деген мийрими босқа кетпеди. Мен елшилердин хәммесинен көп мийнет еттим. Негизинде мен емес, ал мениң менен бирге болған Қудайдың мийрими мийнет етти. ¹¹ Солай етип, мен болайын ямаса басқа елшилер болсын, бизлер усы нәрсе ҳаққында жәриялаймыз. Сизлер де усыған исендиңиз.

Өлилердиң тирилиўи ҳаққында

¹² Масих өлимнен қайта тирилди, деп жәриялап атырған болсақ та, қалай араңыздағы базы адамлар өлимнен тирилиў жоқ дейди? ¹³ Егер өлилер тирилмейтуғын болса, онда Масих та тирилмеген болады.

* 15:3 Ийшая 53:5-12.

** 15:4 Забур 15:8-10.

¹⁴ Масих тирилмеген болса, онда бизлердің жәриялағанларымыз да, сизлердің исенимиңіз де бийкар болады. ¹⁵ Хәтте, бизлер Қудай хакқында жалған гүәлык берген адамлар болып қаламыз. Өйткени бизлер Қудай Масихты тирилтти, деп гүәлык берген едик. Егер өлилер хакыйкаттан да қайта тирилмейтуғын болса, онда Қудай да Масихты тирилтпеген болады. ¹⁶ Егер өлилер тирилмейтуғын болса, онда Масих та тирилмеген болады. ¹⁷ Масих тирилмеген болса, онда сизлердің исенимиңіз бийкар болады хәм сизлер еле гүналарыңыздың бийлиги астында жасап атырған боласызлар. ¹⁸ Олай болса, Масихқа тийисли болып дүньядан өткен адамлар да набыт болған болады. ¹⁹ Егер бизлер тек бул дүньядағы өмиримизде ғана Масихтан үмит ететуғын болсақ, онда бизлер хәмме адамлар ишиндеги ең аянышлы адамлар болғанымыз.

²⁰ Бирақ, Масих хакыйкаттан да өлимнен қайта тирилди! Ол өлилер ишинен биринши болып тирилиуі арқалы өлилердің тирилетуғынын дәлилледі. ²¹ Бир адам арқалы өлим келгени сыяқлы, бир Адам арқалы өлимнен тирилиуі келді. ²² Яғный, Адам-ата менен қатнасы болған пүткил адамзат өлетуғыны сыяқлы, Масих пенен қатнасы болған барлық адамлар тирилип, өмирге ериседи. ²³ Бирақ, хәр бири өз гезеги бойынша тириледі: ең алды менен Масих, соңынан Масих қайтып келгенде, Оған тийисли болғанлар тириледі. ²⁴ Буннан кейин, Масих хәр бир хәкимшиликти, хәр бир бийликти хәм құдиретти сапластырып, патшалықты Әкемиз Қудайға тапсырғанда, ақырзаман болады. ²⁵ Себеби Қудай барлық душпанларын Масихтың аяғының астына бастырмағанша, Масих патшалық етиуі тийис. ²⁶ Жоқ қылынатуғын соңғы душпан – өлим болады. ²⁷ Өйткени Мухаддес Жазыұда: *«Қудай барлығын Оның аяқларының астына бастырып, Оған бойсындырды»*, – делинген*. Бирақ, бул «барлығын» деген сөздің ишинде барлығын Масихқа бойсындырған Қудай нәзерде тутылмағаны анық. ²⁸ Барлығы Улға бойсынғанда, Ул да барлығын Өзине бойсындырған Қудайға бойсынады. Усылай етип, Қудай хәмме нәрсе үстинен толық бийлик жүргизеди.

²⁹ Егер қайта тирилиуі жоқ болса, өлилер ушын сууға шомылдырылғанлар не болады? Өлилер хеш қашан тирилмейтуғын болса, адамлар не себептен өлилер ушын сууға шомылдырылады? ³⁰ Және де, бизлер не ушын хәр саат сайын өзимизди қәуіп астына қоямыз? ³¹ Тууысқанларым, сизлердің Ийемиз Масих Ийса менен болған байланысыңызды мақтаныш етип, ант ишемен: мен хәр күни өлим менен жүзбе-жүз ушыраспақтаман. ³² Егер адамлардың ойы бойынша

* 15:27 Забур 8:7.

өлилер тирилмейтуғын болса, Ефестеги жабайы хайуанлар сыяқлы болған адамлар* менен гүресип, өлим кәүпи астында қалғанымның маған қандай пайдасы бар? Егер өлилер тирилмейтуғын болса: «Келинлер, ишип-жеп қалайық, себеби ертең өлеміз-ғо!»** 33 Усылай пикир жүргізетуғын адамлардан алданып қалмаңлар: жаман дослар жақсы әдетлерден айырады. 34 Есинизди жыйып, өзинизге келинлер хәм енди қайтып гүна ислеменлер. Айырымларыңыз Құдайды билмейди. Буларды сизлерди уялтыу ушын айтып атырман.

Тирилген дене ҳаққында

35 Бирақ, биреу: «Өлилер қалай тириледі? Қандай дене менен келеді?» – деп сорауы мүмкин. 36 Не деген ақылсызлық! Сениң еккен туқымың өлмесе, көгерип шықпайды-ғо. 37 Сен еккенінде, көгерип турған өсимликти*** емес, ал тек туқымды, бийдай ямаса басқа бир өсимликтің туқымын егесең. 38 Құдай туқымға Өз қәлеуі бойынша дене береді. Туқымлардың хәр бирине өз алдына бир дене береді. 39 Тири жанлардың денеси бирдей емес. Адамлардың денеси басқа, хайуанлардың денеси басқа, қулардың хәм балықлардың денеси басқа болады. 40 Аспан денелери бар, жер денелери де бар. Аспандағы денелердің сулыұлығы басқа, жердеги денелердің сулыұлығы басқа. 41 Қуяштың сулыұлығы басқа, айдың сулыұлығы басқа, жұлдызлардың сулыұлығы басқа. Сулыұлығы бойынша, жұлдыз жұлдыздан парық қылады.

42 Өлилердин тирилиуі де сондай болады. Шириетуғын дене көмиледи, бирақ ол ширимейтуғын болып тириледі. 43 Дене хорлық пенен көмиледи, салтанат пенен тириледі. Хәлсиз болып көмиледи, күшли болып тириледі. 44 Тәбийғый дене көмиледи, бирақ ол руұхый дене болып тириледі. Тәбийғый дене бар болғаны сыяқлы, руұхый дене де бар. 45 Өйткени Мухаддес Жазыұда былай делинген: «*Биринши адам – Адам-ата тири жан болды*»****. Ал соңғы Адам – Ийса Масих өмир беріуши руұх болды. 46 Бирақ, биринши болып руұхый дене емес, ал тәбийғый дене келди. Руұхый дене кейнинен келеди. 47 Биринши адам жерден, яғный топырақтан болды. Екинши адам***** аспаннан келди. 48 Топырақтан болған Адам-ата қандай болса, топырақтан болған адамлар да сондай болады. Аспаннан келген Ийса Масих қандай

* 15:32 Сөзбе-сөз: Ефестеги жабайы хайуанлар.

** 15:32 Ийшя 22:13.

*** 15:37 Сөзбе-сөз: денени.

**** 15:45 Жаратылыс 2:7.

***** 15:47 Яғный: Ийемиз Ийса.

болса, аспанға тийисли болған адамлар да сондай болады. ⁴⁹Бизлер топырақтан болған Адам-атаға қалай уқсайтуғын болсақ, аспаннан келген Ийса Масихқа да солай уқсайтуғын боламыз.

⁵⁰Туұысқанларым, мениң сизлерге айтып атырғаным мынаў: бизлердиң ет пенен қаннан ибарат болған тәбийғый денемиз Қудайдың Патшалығын мийрас етип ала алмайды. Ширип кететуғын денемиз мәңгилик өмирге ересе алмайды*. ⁵¹Енди мен сизлерге бир сырды ашып бермекшимен: бизлердиң хәммемиз шетимизден өлмеймиз, бирақ хәммемиз өзгеремиз. ⁵²Бирден көзди ашып-жумғанша, соңғы кәрнай шалынғанда, өзгерип кетемиз. Аўа, кәрнай шалынғанда, өлген исениўшилер ширимейтуғын денедә тириледи, тири болған бизлер де өзгерип кетемиз. ⁵³Себеби бизлердиң бул ширииттуғын хәм өлетуғын денемиз ширимейтуғын хәм өлмейтуғын дене болып өзгерийи тийис. ⁵⁴Ширийтуғын хәм өлетуғын денемиз ширимейтуғын хәм өлмейтуғын болып өзгерсе, Мухаддес Жазыўда айтылған мына сөзлер иске асады:

*«Өлим жоқ етилди, ол жеңилди!»***

⁵⁵ *«Хәй өлим, жеңисин қәне?»*

*Хәй өлим, уўлы ийнең қәне?»****

⁵⁶Өлимниң уўлы ийнеси — гүна. Гүна өз күшин Мухаддес Нызамнан алады. ⁵⁷Бирақ, Қудайға шүкирлер болсын! Ол бизлерди Ийемиз Ийса Масих арқалы жеңиске еристире береді.

⁵⁸Солай етип, сүйикли туұысқанларым, тайсалмай беккем турыңлар хәм Ийемиздиң хызметинде бәрқулла ғайратлы болыңлар. Өйткени Ийемиздиң жолында еткен хызметиниздиң босқа кетпейтуғынын билесизлер.

Он алтыншы бап

Мүтәжликте жасап атырған исениўшилерге жәрдем берий ҳаққында

¹Енди исениўшилерге**** берилетуғын ақшалай жәрдемге келсек, сизлер де буны Галатиядағы исениўши жәмәәтлерге тапсырғанымдай ислендер. ²Хәр екшемби күни***** хәр бириңиз өз жағдайына

* 15:50 Сөзбе-сөз: «Ширийтуғын нәрсе ширимейтуғын нәрсени мийрас етип ала алмайды».

** 15:54 Ийшәя 25:8.

*** 15:55 Осия 13:14.

**** 16:1 Сөзбе-сөз: мухаддеслерге.

***** 16:2 Сөзбе-сөз: хәптениң биринши күни.

карап, ақшаны бөлек жыйнап қойсын. Сонда мен сизлерге барғанымда, ақшаны жыйнап жүриўдин зәрүрлиги болмайды. ³ Сизлерге барғанымда, берген садақаларыңызды апарыўға кимлерди ылайықлы көрсеніз, мен сол адамларға хатлар берип, Ерусалимге жиберемен. ⁴ Егер мениң де кетиўим керек болса, олар мениң менен бирге кетеди.

Павелдиң жобалары

⁵ Мен сизлерге Македония аркалы бараман. Себеби мен усы үлке аркалы жүрмекшимен. ⁶ Қасыңызда бир қанша ўақыт қалыўым, хәтте, сизлер менен қысты да бирге өткизиўим мүмкин. Соннан кейин, мен қай жерге кетежақ болсам да, сизлер маған жәрдем етерсиз. ⁷ Мен бул сапары сизлерди жол-жөнекей көрип кетиўди қәлемеймен. Егер Ийемиз рухсат етсе, сизлер менен бирге бир қанша ўақыт қалыўдан үмит етемен. ⁸ Бирақ, мен Ефесте Елиўинши күни байрамына* дейин қалажақпан. ⁹ Өйткени бул жерде өнимли мийнет етиўим ушын маған кең жол** ашылды. Деген менен, маған қарсы шығып атырғанлар да көп.

¹⁰ Тимофей сизлерге барғанда, араңызда кәўипсиз жүриўи ушын көз қулақ болыңлар. Себеби ол да мен сыяқлы Ийемизге хызмет етеди. ¹¹ Сонлықтан оны хеш ким пәс көрмесин. Мениң қасыма келиўи ушын оны аман-есен шығарып салыңлар. Өйткени мен туўысқанларымыз бенен бирге оның келиўин күтип отырман.

¹² Туўысқанымыз Аполосқа келсек, туўысқанларымыз бенен бирге сизлерге барыўын оннан көп өтинген едим. Бирақ, ол хәзир сизлерге барыўды хеш қәлемей атыр. Қолайлы жағдай туўылғанда, ол сизлерге барады.

Павелдиң соңғы ақыл-нәсиятлары

¹³ Сергек болыңлар, исенимде беккем турыңлар, мәрт хәм жигерли болыңлар. ¹⁴ Хәр бир нәрсени сүйиспеншилик пенен ислеңлер.

¹⁵ Ахая үлкесинде биринши болып исенген хәм өзлерин исениўшилердин*** хызметине бағышлаган Степанның хожалығын билесизлер. Сизлерден өтиниш, туўысқанларым: ¹⁶ сизлер де усындай адамларға хәм олар менен бирге мийнет ететуғын адамлардың хәммесине бойсыныңлар. ¹⁷ Мен Степанның, Фортунатустың хәм Ахайктын

* 16:8 Елиўинши күни байрамы – грекше «Пентикост». Қутқарылыў байрамынан соң, елиў күн толғанда болатуғын байрам.

** 16:9 Сөзбе-сөз: кең қапы.

*** 16:15 Сөзбе-сөз: мухаддеслердин.

келгенине куўанышлыман. Олар сизлердиң орныңызды басып, сизлердиң жоқлығыңызды умыттырды. ¹⁸ Олар мениң руўхымды да, сизлердиң руўхыңызды да көтерди. Бундай адамлардың кәдири биллиндер.

Соңғы сәлемнама

¹⁹ Азия үлкесиндеги* жәмәәтлер сизлерге сәлем айтып атыр. Акила менен Прискила хәм олардың үйиндеги исениўшилер жәмәәти Ийемиз бенен қатнаста болған сизлерге көп-көп сәлем айтып атыр. ²⁰ Усы жердеги барлық туўысқанлар да сизлерге сәлем айтып атыр. Бир-бириңизди мухаддес поса менен сүйип сәлемлесиндер.

²¹ Мен, Павел, бул сәлемнаманы өз қолым менен жазып атырман. ²² Ийемизди сүйейтуғын адамға нәлет болсын! О Ийемиз, келе-гөр!** ²³ Ийемиз Ийсаның мийрими сизлерге яр болсын! ²⁴ Мен сизлердиң хәмменизди Масих Ийсаның сүйиспеншилиги менен сүйемен. Аўмийин.

* 16:19 *Азия үлкеси* — хәзирги Туркия елиниң қубла-батыс бөлегинде болған бир үлке.

** 16:22 Сөзбе-сөз: марана-га!